

יט]: "וקרבת מול בני עמו אל תצורם ואל תתגר בם", ומשמע: אפילו צעורי לא תצערינהו כלל.

אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה:

לעולם יקדים אדם לדבר מצוה, שבשכר לילה אחת שקדמתה בכירה לצעירה להתעבר מאביהן —

זכתה וקדמה ארבעה דורות בישראל.⁽¹⁾ כד-א

כלומר: נשתלבה הבכירה בישראל ארבעה דורות קודם לאחותה, שהרי מרות "המואביה" נולד עובד, והוא הוליד את ישי, והוא הוליד את דוד, והוא הוליד את שלמה, ושלמה נשא את נעמה ה"עמונית", הרי שקדמה בארבע דורות, שהן: עובד, ישי, דוד ושלמה.

מתניתין:

לעיל בגמרא כא ב נסתפקה הגמרא אם בעל מיעקר עקר או מיגז גיזו, ומסקנת הגמרא היא שהבעל מיגז גיזו, ועל כן תתבאר משנתנו לפי צד זה.⁽²⁾

שיוכל בלעם לקלל את ישראל, זכה ויצאה ממנו רות שהיתה אמה של מלכות; הרי שקיבל שכר אפילו על מצוה שלא לשמה.⁽¹⁵⁾

ומנין שיצאה רות מבלק מלך מואב?

ואמר רבי יוסי ברבי חנינא: רות בת בנו [כלומר מזרעו] של עגלון מלך מואב היתה, ועגלון היה מזרעו של בלק שהיה מלך מואב.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:

מנין שאין הקב"ה מקפח אפילו שכר שיחה נאה?

דאילו בתו הבכירה של לוט דקריתיה [שקראה את שמו של בנה שנולד מאביה] "מואב" [כמו "מאב"] —

אמר ליה רחמנא למשה [דברים ב ט]: "ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה", מלחמה הוא דלא, אבל צעורי צעריה [רק מלחמה אל תעשה עמו, אבל תצערנו].

ואילו בתו הצעירה של לוט דקריתיה "בן עמי", אמר ליה הקב"ה למשה [דברים ב

את ישראל; והמהרש"א בחידושי אגדות בהוריות פירש, שעיקר מטרת בלק בקללה היתה מפני שפחד מבני ישראל, וזה כמו לקנות שם לעצמו.

1. מהתוספות והמפרש נראה שאין גורסים "למלכות".

2. ובהערות תתבאר המשנה לפי הצד ש"בעל מיעקר עקר".

15. התוספות לעיל בד"ה "שמתוך" כתבו [והובא בהערה לעיל], שהעוסק במצוות כדי לקפח אחרים נוח לו שלא נברא, ולא נאמרו על זה דברי רב יהודה, ואם כן צריך ביאור וכי אטו בלק עדיף ממי שעוסק במצוה כדי לקפח אחרים?!

והיה מקום לומר שהעושה מצוה כדי לקפח אחרים אין כוונתו לה' כלל, אבל בלק כוונתו היתה לה' כדי שייטב ח"ו בעיני הקב"ה לקלל

דעת כן לא הקנה לה בעלה את הקרבן, ואין הבהמה קדושה כלל, ובגמרא יתבאר יותר.

ואם שלח היתה הבהמה:

החטאת תמות, כי היות וכבר אינה נזירה שהרי היפר לה בעלה, הרי זו כמי ש"מתו" בעליה, (3) והחטאת שמתו בעליה הולכת היא למיתה, מהלכה למשה מסיני. (4)

ואילו הבהמה שהפרישה לעולה — **תקרב**

האשה שנדרה בנזיר, והפרישה את בהמתה [היינו שלש בהמות: כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים] לקרבן נזירות טהרה, ואחר כך היפר לה בעלה — מה יעשו בקרבנות שהפרישה:

אם שלו היתה הבהמה שהפרישה, תצא — כל הבהמות — **ותרעה בעדר,** כלומר: אין בה קדושה כלל, שלא הקנה לה בעלה בהמה לקרבן אלא אם תצטרך לה, אבל אם הופרה נזירותה ושוב אינה צריכה קרבן, מסתמא על

3. וזו היא אחת מחמש חטאות המתות; והרא"ש [לעיל כא ב] דימה חטאת זו לחטאת ש"כיפרו" בעליה, שאף היא תמות.

4. א. ואם תאמר: הרי בנזירה טמאה שהיפר לה בעלה מבואר בכרייתא ובגמרא לעיל יט א וכב א, שמביאה היא את חטאת העוף אם בעל מיגז גיזו, ואילו כאן מבואר שהחטאת תמות!?

וצריך לומר שקרבנות הטומאה באים "על" הטומאה, ולכן היא מביאתם אף שהיפר לה בעלה, [ראה לשון התוספות בדף יט א ד"ה ואי שכתבו לפרש את הטעם שאם מיגז גיזו מביאה נזירה טמאה את עולת העוף אף שהיפר לה בעלה: "דהא אתמול כי נטמאה נזירה היתה"], אבל קרבנות הטהרה אינם "על" הנזירות אלא "חלק מהנזירות", [ראה גם בחידושי רבינו עקיבא איגר לדהף כט], ולכן אם היפר לה בעלה הרי זה כמי ש"מתו בעליה", על פי חידושי מרן רי"ז הלוי בהלכות נזירות [דף כח סוף דיבור הראשון], וראה עוד בענין זה בהערות בהמשך המשנה; [וכל זה צריך תלמוד, ראה כריתות ח ב שקרבנות הטומאה באים להחיל עליו נזירות טהרה, וברש"י שבועות יז א ד"ה צריך "וקרבן נזיר טמא לאו אעון טמאה אתי, אלא למיחל עליה נזירות טהרה", ועוד, שאם כן אפילו אם לא הפרישה את קרבנותיה למה לא תביאם, ולא

מצינו כן].

ואין לומר שהחילוק הוא בין חטאת העוף לעולת העוף ומשום שחטאת העוף באה אפילו על הספק או בסיבה כל שהיא, כמבואר בתוספות לעיל יט א וכב א; זה אינו, שהרי לא הוצרכו התוספות שם לסברא זו, אלא אם בעל "מיעקר עקר", ראה שם היטב.

ב. כתבו התוספות: החטאת תמות אף על גב דהפר לה, כדמפרש לה [לעיל כא ב] טעמא דמתניתין כיון דבעיא כפרה הויה כחטאת שמתו בעליה.

כוונת התוספות היא, שלפי הצד ש"בעל מיעקר עקר" לזה צריכים אנו לסברא שכתבו התוספות "כיון דבעיא כפרה", אבל לפי הצד ש"בעל מיגז גיזו" אין אנו צריכים לסברא זו, וכנראה מן הגמרא לעיל כא ב, שלא נזכרה סברא זו בגמרא אלא אם בעל מיעקר עקר, אבל אם בעל מיגז גיזו נחא לגמרא שם בפשיטות שהחטאת תמות, על פי רבינו עקיבא איגר; וביאור מה שכתבו להצד ש"מיעקר עקר" ראה מה שנתבאר לעיל כא ב.

ג. כתבו התוספות לקמן בד"ה דמי חטאת, שבחטאת זו אין נהנין מדרבנן, אבל אין מועלין בו, משום שאינו קדשי ה', וכעין שנתבאר בהמשך המשנה לגבי דמי חטאת.

עולה, (5) והבהמה שהפרישה לשלמים תקרב
שלמים. (6)

כחומר שלמי נזיר, (7) ולא כשאר שלמים
שהם נאכלים לשני ימים ולילה אחד.

ואין נאכלין השלמים אלא ליום אחד בלבד

ואינן — השלמים — טעונין להם, שהרי

5. כתבו התוספות בד"ה והעולה, "ואם תאמר: ולרבי ישמעאל דאמר לעיל [יט א] דעולה [של נזיר טמא] לאו דורון הוא ולא קריבה [אם היפר הבעל לאשה נזירה שנטמאה], אטו פליג נמי אמנתיתין דהכא דתני בהדיא דעולה קריבה עולה?!"

כוונת קושייתם היא להצד ד"מיעקר עקר", כי רק על צד זה נתבאר בגמרא לעיל שאם עולה לאו דורון הוא, אין היא צריכה להביאה; אבל אם מיגז גיזו מבואר שם בגמרא שצריכה היא להביאה לכולי עלמא, [וכעין זה נתבאר לעיל בדברי התוספות בדיבור הקודם, שאינם אלא לפי הצד ד"בעל מיעקר עקר"].

ותירצו התוספות: דאפילו רבי ישמעאל מודה בנזיר טהור דעולת בהמה דורון היא, דדוקא גבי נזיר טמא דכתיב ביה "וכפר" וכתיב עולה בהיא קרא, משמע ליה דעולה נמי באה לכפרה.

6. א. בטעם הדבר שהיא מביאה את העולה והשלמים שהפרישה — אם בעל מיגז גיזו — יש לפרש בשני אופנים:

האחד: משום שעולה ושלמים באים בנדבה, ולכן, אף על פי שכבר אינה נזירה ואין שייך שתיבא "קרבנות נזיר", מכל מקום באים קרבנות אלו בנדבה מאחר שהפרישתם ושם "קרבנות נדבה" עליהם; וכן נראה מלשונות האחרונים, וכן היא פשוטת הסוגיא לקמן כח ב, [ולפי זה חטאת שאינה באה בנדבה לא היו מקריבים אותה אפילו בלי הלכה למשה מסיני ולא נצרכה ההלכה אלא לומר ש"תמות"].

ולפי פירוש זה בהכרח שחלוקה נזירה טהורה שהיפר לה בעלה מנזירה טמאה שהיפר לה

בעלה, כי הטמאה מביאה אף קרבנות שאין באים בנדבה, שהרי מביאה חטאת העוף שאינה באה בנדבה, ובתוספות לעיל כב א מבואר שהיא מביאה גם אשם, ואף שהוא אינו בא בנדבה, והטעם הוא על דרך שנתבאר בהערה לעיל בשם הגר"ז ראה שם.

השני: אף שהיפר לה בעלה, בכל זאת צריכה היא להביא את קרבנות הנזירות שהפרישה, ואף אלו שאינם באים בנדבה, ושם "קרבנות נזירות" יש לעולה ושלמים; ובהערות בהמשך יבוארו ראיות לכאורה לצד זה, והדברים צריכים תלמוד.

ב. בטעם הדבר שהיא מביאה את העולה והשלמים אם בעל "מיעקר עקר", ראה מה שהאריך בזה ב"ארזי הלבנון" אות פ.

7. לשון התוספות הוא: "ונאכלין ליום אחד כחומר שלמי נזיר, ואפילו למאן דאמר בעל מיעקר עקר כיון שהיא קדשתם לדין שלמי נזיר יאכלו בכל החומר שבהם".

ומשמעות לשונם היא, שאם בעל מיגז גיזו שם "שלמי נזיר" ממש עליהם ולכן הם נאכלים ליום אחד, [ולא הוצרכו לטעם "שהיא קדשתם" אלא להצד שמיעקר עקר], ולפי זה מבואר מדבריהם כטעם השני שנתבאר בהערה לעיל.

אבל ב"ארזי הלבנון" אות עו הביא בזה מחלוקת אחרונים, ולדעת ה"קרבן אורה" אין זה אלא מדרבנן, כיון דאין כאן נזיר ולנדבה הן באין, ואף לדעת הגר"ז — הובא שם — שהוא מדאורייתא, מכל מקום מבואר שם שדין "שלמי נדבה" עליהם, ראה שם, וראה עוד בהערות בהמשך המשנה.

נאמר בתורה בהנפת הלחם שהיא "על כפי הנזיר", והרי אין כאן נזיר כיון שהיפר לה. (8)

ואם היו לה מעות שהפרישה לקרבנות נזירות טהרה והיו סתומין [שלא פירשה אלו מן המעות לחטאת ואלו לעולה ושלמים, אלא שאמרה סתם: "מעות אלו יהיו לקרבנות נזירות"] יפלו כל המעות לנדבה [לקיץ המזבח] (9), והלכה מחודשת היא, ובגמרא נחלקו אמוראים אם הלכה למשה

מסיני היא, או שדין זה נלמד מדרשת הכתובים. (10)

ואם היו לה מעות מפורשין [שהפרישה שלש ציבורין של מעות, ופירשה אלו מעות לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים]:

דמי חטאת ילכו לים המלח לאיבוד, כיון שאילו היתה הבהמה לפנינו היתה הולכת למיתה מהלכה למשה מסיני.

התוספות שנסכיה באים משל ציבור.

10. א. ואם הפרישה ציבור אחד של מעות, ואמרה: "אלו לנזירותי" ולא אמרה "אלו לקרבנות נזירותי", כי אז אין אלו "מעות סתומין" שדינם ליפול לנדבה, ואף אינם "מפורשין" שיהיה דינם כמבואר במשנה במעות מפורשין; אלא יביא בהם עולה או שלמים, שהיות ולא אמרה "אלו לקרבנות נזירותי" אין במשמע לשונה שיחולקו המעות באופן שוה בין שלשת הקרבנות שהיא חייבת [דהיינו: חטאת עולה ושלמים], אלא שתביא בהם קרבנות לנזירותה, אם תרצה קרבן זה ואם תרצה קרבן אחר, והיות שאין בדמים אלו דמי חטאת, כי אז אין הם בכלל מעות סתומין שיפלו לנדבה, אלא תביא בהם עולה או שלמים; תוספות בסוגיא, ושם יתבאר המקור לכל זה.

ב. אין דין "מעות סתומין" אמור, אלא כשלא פירשה בלשונה שיהיו הדמים לחטאת [בכלל שאר הקרבנות], אבל אם הזכירה בלשונה את החטאת אין אלו "מעות סתומין" שנתחדשה בהם הלכה שיפלו לנדבה, אלא הן מעות "מפורשין בתערוכת", שמתוך תערוכת דמי חטאת שבהן ילכו כולם לים המלח, כן מבואר בגמרא דף כו א.

8. א. נתבאר על פי התוספות שכתבו: "ואינם טעונים לחם כשאר [שלמי נזיר], דכתיב "על כפי הנזיר", ואין כאן כפי הנזיר דהפר לה".

ביאור דבריהם: אי לאו שאמרה תורה "על כפי הנזיר" היתה היא חייבת להביא לחם ואף שאינה נזירה ועדיין לא הפרישה את הלחם, והטעם הוא משום שהיה לנו לומר: כשם שהם נאכלים ליום אחד כחומר שלמי נזיר, כך צריכה היא להביא לחם עם השלמים.

ומזה משמע שהשלמים נאכלים ליום אחד מן התורה [ראה בהערה לעיל], שאם לא כן למה תביא לחם חולין בעזרה.

ב. עוד כתבו התוספות: "ואם הקדישו כבר טעון פדייה, ואפילו אי מעיקר עקר גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלי פדיון, ואי מיגז גיזו נמי מצי לפדות [כלומר: כיון שמיגז גיזו, אם כן קדוש הלחם מעיקר הדין ואיך יכולה לפדותו והרי קדושת הגוף אינה נפדית], דאין לו קדושת הגוף עד שיישחט עליו הקרבן".

ג. בתוספות בעמוד ב ד"ה ואין, מבואר, שאין שלמים אלו טעונים זרוע בשילה; אבל בתוספות במנחות ב ד"ה ואין, מבואר, שהם טעונים זרוע בשילה, ראה שם היטב.

9. "קיץ המזבח": כשהמזבח בטל מקרבנות, מביאים מדמים אלו עולות להקריב, וכתבו

הרי בהכרח שהבעל אינו משועבד לה להביא קרבנות עבודה, שאם כן לא היה מקום לחלק בין בהמה שלו לבהמה שלה, כי אם הוא משועבד לה מכח תנאי כתובה, הרי הוא משועבד לה אף אם לא תצטרך בסופו של דבר לקרבן (14) —

ואם כן מאן תנא [מי הוא התנא שסובר כן ושנה את משנתנו] דבעל לא משתעבד לה לאשתו בתנאי כתובה להביא את קרבנותיה עבודה?

אמר רב חסדא: רבנן — החולקים על רבי יהודה בכרייתא המובאת לקמן — היא!

דאי פלקא דעתך [כי אם תאמר] שמשנתנו **רבי יהודה היא, אמאי שנינו: אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר, והא משתעבד הבעל לה!?**

דתניא:

היולדת חייבת בקרבן, ויש חילוק בין עשירה לעניה, שהעשירה מביאה כבש לעולה ובן יונה או תור לחטאת, ואילו העניה אינה מביאה אלא שתי תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת, וכן מצינו עוד קרבנות שיש חילוק בהם בין עשיר לעני,

לא נהנין במעות אלו מדרבנן, (11) **ולא מועלין בהן** [אין חייבים עליהם קרבן מעילה], כי מאחר שאינם עומדים להקרבה אין הם בכלל "קדשי ה'" שחייבים עליהם קרבן מעילה.

דמי עולה יביאו בהם עולה (12) **ומועלין בהן.**

דמי שלמים יביאו בהם שלמים. (13)

ונאכלין השלמים שיביאו בהם ליום אחד כחומר שלמי נזיר, היות והופרשו לשלמי נזיר, **ואין טעונין להם,** וכפי שנתבאר במשנה לעיל לענין בהמת שלמים שהפרישה.

גמרא:

שנינו במשנה: אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר, ואם שלה היתה הבהמה, החטאת תמות, ועולה תקרב עולה, והשלמים תקרב שלמים:

טעם הדין — לפי הבנת הגמרא עכשיו — הוא, משום שהבעל לא נתן לה את הבהמה משלו אלא אם תצטרך לו, וכיון שלבסוף לא נצטרכה האשה לקרבן, הרי שעל דעת זה לא נתן לה; ולפיכך שואלת הגמרא:

11. כן מבואר בתוספות; וב"ארזי הלבנון" אות פה הביא בשם שו"ת הרי"ד שהם אסורים בהנאה מן התורה, וראה עוד שם מה שהביא בשם כמה אחרונים.

13. ומעילה אין שייך בהם, שהרי אף בבהמת שלמים אין מועלים אלא באימורים לאחר זריקת הדם.

14. א. לשון התוספות הוא: "וסלקא דעתין דתנאי כתובה עדיף, ואפילו במידי דלא צריכא

12. כתבו התוספות: "דדורון הוא, ומועלין בהן כיון דקריבין למזבח".

ויש להסתפק בכוננתם, אם מה שהוצרכו לטעם ד"עולה דורון הוא" היינו דוקא אם בעל

"כל אחריות — היינו אחריות הקרבנות — דאית לי עלך מן קדמת דנא" (16) נכל אחריות שיש לי עליך — מאז, היינו מתקופת הנשואין], כלומר: כשהאשה מתגרשת ומקבלת את כתובתה, הרי היא כותבת לבעלה: "התקבלתי כתובתי, וכל אחריות דאית לי עלך מקדמת דנא הכל מחלתי [ואף שעדיין לא הבאתי את הקרבנות]", הרי שהבעל אחראי לקרבנותיה, שאם לא כן לא היתה צריכה למחול. (17)

רבא אמר: אפילו תימא שמשנתנו רבי יהודה היא, ובכל זאת אם משלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר.

כגון מצורע המביא קרבן לטהרתו, וחסאת הבאה על טומאת מקדש וקדשיו, ושבועת ביטוי, ושבועת העדות.

רבי יהודה אומר:

אדם — בעל שהיה עשיר — מביא קרבן עשיר על אשתו החייבת בקרבן שיש בו חילוק בין עשיר לעני, ואינו יכול לומר: והלא אין לה כלום ותביא קרבן עני.

וכן מביא הוא את כל קרבנותיה שהיא חייבת — (15)

שהרי כך כותבת האשה לבעלה כשהוא מגרשה:

שהביאו התוספות, ולפי הגירסא שלפנינו הבעל הוא שכותב לה בכתובה שהוא מקבל על עצמו אחריות לקרבנותיה, והרא"ש הביא את שתי הגירסאות.

והנה בדברי התוספות כאן מבואר, שהם מסכימים עם גירסת רש"י, ואילו לעיל בד"ה דאי ס"ד — כתבו, שהוא "תנאי כתובה", וכן כתבו לקמן בד"ה איכא, ובהכרח שהוא כתוב בכתובה, כי לא מצינו "תנאי כתובה" שאינו כתוב בכתובה, ואם כן משמע שהם גורסים כגירסא שלפנינו, ולא כמו שהסכימו כאן עם רש"י, והדברים צריכים תלמוד.

17. ב"שלמי יוסף" על מסכת נזיר סימן מ"ה אחר שהוכיח שאינו מתנאי כתובה, כתב שם בד"ה ויש לעיין להוכיח ממה שהבעל מביא קרבן עשיר על אשתו העניה ד"הוי חיוב קרבן שלו", ואינו חוב להקדש לפרוע חוב אשתו, ראה שם; ולפי זה יש לבאר את סוגיית הגמרא כאן, שאם תמצוי לומר כרבי יהודה שהבעל מביא קרבן עשיר על אשתו, נמצא שזה גם חיוב שלו, ואם כן, כשם שאם הפרישה הבהמה משלה הדין

לה, נמי משתעבד לה".

ב. "תנאי כתובה" הוא דברים שמתחייב הבעל לאשתו והם כתובים בכתובה, כגון מזון אשתו והבנות ו"כתובת בנין דכרין" וכיוצא בזה. ג. שיטת התוספות כאן היא, שחיוב הבעל להביא את קרבנות אשתו אינו אלא משום "תנאי כתובה", ואולם ראה בנדרים לה ב שהגמרא לומדת שהבעל מביא קרבן על אשתו מפסוק "זאת תורת היולדת", ומטעם זה מביא הוא קרבן אפילו בלא דעת אשתו, ראה שם, וראה ב"קרן אורה"; וראה גם ב"שלמי יוסף" על מסכת נזיר סימן מה ד"ה והנה מהספרי, שחיוב הבעל אינו מדין "תנאי כתובה" והוכיח כן, ותמה על התוספות בסוגייתנו.

15. כתבו התוספות: ודוקא חובות שהיא חייבת, כגון יולדת וזבה, אבל נדרים ונדבות, לאו כל כמינה לידור אלף עולות ליום; ואומר ר"י: דדוקא אותן שנתחייבה משנשאת ואילך, ולא אותן שנתחייבה קודם שנשאת.

16. גירסת הברייתא נכתבה על פי גירסת רש"י

ומשום דכי משעבד לה הבעל לאשתו רק במילתא דצריכה לה [בדבר שהיא זקוקה בו לבסוף], אבל במילתא דלא צריכא לה לבסוף — לא משתעבד לה, ואם כן ממילא בטל ההקדש.

איכא דאמרי שבאופן אחר נחלקו רב חסדא ורבא, שלדעת רב חסדא: אדרבה לפי רבי יהודה ניחא יותר משנתנו, ולדעת רבא: משנתנו אתיא אפילו כרבנן —

מאן תנא דמשנתנו? **אמר רב חסדא**: דוקא רבי יהודה היא, ומה שאין הבהמה קדושה ואף שנשתעבד לה להביא קרבנותיה, הוא משום דכי משעבד לה במילתא דצריכא, אבל במילתא דלא צריכא, לא.

וכיון שאינו משועבד לה לאופן כזה, ממילא אין הקרבן קדוש אם בסוף לא הוצרכה האשה לקרבן.

דאי תאמר שמשנתנו רבנן היא, תיקשי: **הא לא משעבד לה כלל** להביא קרבנותיה עבורה, **אלא היכי דמי דמשעבד לה!**? כלומר: והאיך אפשר שתהיה הבהמה משלו אף שאינו משועבד לה?! הרי בהכרח:

כגון דאקנייה לה שהקנה הוא לה את הבהמה במתנה כדי שתפרישנו לקרבנה —

ואם כן, **כיון דאקני לה** (18) הוה דנפשה [היות ונתן הוא לה את הבהמה הרי היא כבהמה שלה], ומן הדין היה שתיקרב הבהמה אף שהיפר לה, וכדין בהמה שלה. (19)

רבא אמר: אפילו תימא משנתנו רבנן היא, כד-ב והקדש הבהמה הוא משום שהקנה לה, מכל מקום:

כי מקני לה נמי (1) **במילתא דצריכא לה**, אבל **במילתא דלא צריכא לה לא מקני לה**, וממילא בטל ההקדש למפרע.

שנינו במשנה: **אם שלה היתה בהמתה, חטאת תמות ועולה תקרב וכו'**:

מקשה הגמרא על מה ששנינו: "אם שלה" היתה הבהמה: והרי היא **מנא** לה [מנין יש לה] בהמה?! **האמרת** [והרי אמרו חכמים]: **מה שקנתה אשה קנה בעלה!**?

אמר רב פפא: כגון שקימצה מעיפתה, שנתן

תצטרכי לקרבנות תקחי מבהמותי".

19. מלשון הגמרא נראה, שהחילוק הוא: אם משועבד הוא לה, הרי שלא זכתה בו מקודם ההקדש, ואם כן אין זו בהמה "שלה" אלא של בעלה, אבל אם הוא נותן לה מבהמותיו, צריך הוא תחילה להקנות לה את הבהמה, וכיון שזכתה בבהמה הרי היא בהמה שלה, וצריך תלמוד.

1. בלשון "נמי" נתכוונה הגמרא לומר, שלא רק

הוא שאינו יוצא לחולין ואף שאינה צריכה לו, הוא הדין אם הבהמה היתה שלו, שהרי זה גם חיוב שלו; ואולם בשם הגרי"ז כתבו כאן, שלדעת רבי יהודה אינו חיוב של הבעל לגבוה, שאם כן לא היה מועיל מה שהיא פוטרת אותו לאחר גירושה.

18. כתבו התוספות, שאין הנידון כאן באופן שנתן לה עכשיו לקרבנות הנזירות, שהרי אם כן קיים לה את נזירותה, ושוב אינו יכול להפר לה; אלא שאמר לה קודם לכן ימים רבים: "אם